

SÈRIE 4

Per a totes les preguntes.

Tal i com consta als Criteris Generals, la prova d'Història ha de servir tant per a que l'alumnat demostrï el seu nivell de coneixements factuais com per a valorar la seva capacitat per raonar i elaborar respostes a partir de la pròpia reflexió sobre conceptes, fets i problemàtiques històriques, basades ambdues en les competències i coneixements adquirits a través del procés d'aprenentatge. En funció d'això, la correctora o corrector valoraran tant la maduresa de l'alumnat a l'hora d'elaborar les seves pròpies respostes de manera ordenada, coherent i utilitzant el llenguatge històric adequat, com el seu nivell de coneixements. En general, a l'hora de puntuar, es tendirà a valorar positivament allò que l'alumnat aportï més que no a restar allò que no hagi inclòs.

Les puntuacions assignades a cada exercici i a les diferents parts de cada exercici contingudes als Criteris Generals de la prova d'Història **són d'ús obligatori**.

Les pautes de correcció de les diferents subpreguntes que segueixen tenen per objectiu facilitar la tasca correctora i contribuir a la homogeneïtzació dels resultats d'aquesta. Tenen caràcter **orientatiu i no han de suposar que per a que l'alumnat obtingui la màxima puntuació hagi d'haver reproduït els continguts que consten de manera completa**.

Opció A

Exercici 1.

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1.

a) Descriu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets), un document de caire polític-social, en concret un escrit de peticions reproduïda per un llibre d'història (0'25 punts) on els obrers catalans fan una sèrie de demandes relacionades amb les seves condicions socials i de treball al General Espartero el 1855 (0'25 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï el text dins del Bienni Progressista (1854-1856), que va significar un curt període de permissibilitat envers l'associacionisme obrer i al mateix temps va veure l'eclosió d'una sèrie de conflictes laborals a Barcelona, que van desembocar en la vaga general de Barcelona del mateix any. (0'75 punts)

c) Digueu quines reivindicacions estan contingudes de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat ressenyi les peticions de reducció de jornada laboral a 10 hores, d'inspecció dels locals de les fàbriques per tal de verificar si compleixen condicions higièniques suficients, de creació d'escoles industrials, de guarderies a les fàbriques i de prohibició del treball dels infants menors de 10 anys.

Pregunta 2

a) Expliqueu el desenvolupament de la indústria tèxtil a Catalunya fins al 1875 (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria de destacar la indústria tèxtil majoritària, la cotonera, explicar els seus antecedents, la introducció de la màquina de vapor, les causes i forma de la mecanització de la filatura, la dependència energètica, la localització a la vora dels ports, el procés de mecanització del tissatge, i el sorgiment, expansió i característiques de les colònies industrials. Igualment s'hauria de fer alguna menció a la indústria llanera.

b) Expliqueu les condicions de vida del proletariat i les primeres formes del moviment obrer a Catalunya i Espanya fins al 1875 (1'50 punts).

El redactat de l'alumnat hauria en primer lloc d'explicar les condicions de vida del proletariat dintre dels establiments fabrils, atenent a la durada de les jornades laborals (12-14 hores), a les condicions dels establiments fabrils, al règim de disciplina laboral, als baixos salaris, a les condicions del treball infantil i femení, a les inferiors retribucions d'aquests respecte dels homes, a la manca d'assegurances d'accident, mort o malaltia; i a les condicions de vida en allò relacionat amb l'alimentació i habitatge (0'75 punts); segonament, hauria d'explicar les primeres manifestacions del moviment obrer en la forma de ludisme, el naixement dels primers sindicats i societats de protecció mútua a Barcelona en el període 1840-1843 i les seves lluites, l'etapa d'expansió i repressió durant el Bienni Progressista, l'influència del democratismes i el republicanisme i el socialisme utòpic sobre el moviment obrer, la nova etapa expansiva iniciada el 1868, l'orientació republicanista federal, l'arribada de l'AIT a Espanya i l'actuació bakuninista durant la I República.

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com dos quadres estadístics elaborats a partir de la informació publicada en un diari anglès, "The Manchester Guardian", el dia 27 de juliol de 1939 (0'25 punts) on es ressenyen el nombre de consells de guerres, de condemnes i d'execucions celebrades a Barcelona durant una setmana, la de l'1 al 6 de maig de 1939 (0'25 punts).

b) Contextualitzeu seu contingut de la font històricament (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï les informacions sobre la repressió a Barcelona en el marc de la labor repressiva que estaven portant a terme les autoritats franquistes, en concret les autoritats militars, encarregades de la repressió a través dels consells de guerra i, en el seu cas, el compliment de les penes de mort.

c) Expliqueu el ritme, l'abast de condemnes i d'execucions que mostra la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat senyali la gran proporció de condemnes a mort en relació amb el nombre de persones jutjades en consell de guerra i la baixa proporció d'imposició d'altres tipus de penes; igualment, cal que senyali l'elevat de nombre de penes de mort executades diàriament a Barcelona.

Pregunta 2

a) Expliqueu quin tipus d'Estat era el franquista i expliqueu la repressió que va exercir sobre els vençuts. (1'50 punts)

L'alumnat hauria d'explicar l'Estat franquista en tant que dictadura –amb una extrema concentració de poders en mans de Franco, inclòs el de dictar lleis-; de caràcter feixista o inspirada en els feixismes, de caire centralista i uniformitzador (0'75 punts); quant a la repressió, hauria d'incidir sobre els diferents tipus de repressió que el Règim franquista imposà als vençuts, destacant la protagonitzada per les autoritats judicials militars a través dels consells de guerra, amb expressió dels seus resultats; l'econòmica a través de la Llei de Responsabilitats Polítiques; la repressió de caire ideològic i literari a través de la censura; el clima de por instaurat a través del sistema repressió, l'actuació de les forces policials i del partit únic, la col·laboració en la repressió de part de la població a través de les denúncies. (0'75 punts)

b) Expliqueu quines foren les institucions polítiques principals del Franquisme fins al 1959 i quina va ser la política econòmica del Règim fins al 1959. (1'50 punts)

L'explicació de l'alumnat hauria de fer referència al govern dictatorial, al partit únic, als sindicats verticals, a les Cortes, als governs civils, diputacions i ajuntaments (0'75 punts). Hauria d'explicar igualment la política econòmica autàrquica i extremadament intervencionista que aplicà el Règim a partir dels seus inicis, el racionament i el seu correlat de l'estraperlo i els desastrosos efectes que aquesta política tingué per a l'economia i la majoria de la població, i quins sectors en sortiren beneficiats. Igualment s'haurien d'explicar les causes del progressiu abandó d'aquesta política al llarg dels anys cinquanta i la importància del Pla d'Estabilització (0'75 punts).

OPCIÓ B

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu de quin tipus de font es tracta i digueu de què tracta. (0'50 punts)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània de l'època), un text públic de tipus polític o jurídic-polític, una Constitució, la de 1837 (0'25 punts), els articles que apareixen són els referits a la llibertat d'impremta, la relació amb l'Església catòlica, la potestat legislativa, la divisió del parlament en dues cambres i a la milícia nacional (0'25 punts).

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat contextualitzi la font en el primer període en què els progressistes estigueren al poder, a partir de 1835, sent aprovada després d'un any de discussions el 1837.

c) Analitzeu els articles 2, 11 i 77 i expliqueu a què fan referència. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat expliqui que l'article 2 institueix la llibertat d'impremta, sense censura, així com que la qualificació dels delictes d'impremta l'hauran de fer jurats. Que l'article 11 obliga l'Estat a mantenint el culte i clergat catòlics, expressant alhora que aquesta és la religió dels espanyols. I que l'article 77 institueix la Milícia Nacional, alhora que en restringeix la utilització que en pugui fer el rei sense permís de les Corts a l'àmbit d'una sola província.

Pregunta 2

a) Expliqueu tres de les diferències polítiques entre progressistes i moderats. (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat podrà utilitzar tres d'aquelles referides al concepte de sobirania, al poder del rei, a la relació Església-Estat, al tractament constitucional i efectiu dels drets dels ciutadans, a l'abast del sufragi censatari, o al major o menor interès en l'impuls de mesures desamortitzadores, entre d'altres.

b) Digueu quins foren els dos períodes de govern en els quals els progressistes impulsaren les seves principals reformes polítiques, econòmiques i socials i expliqueu-les. (1'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria de fer referència als anys 1835-1837 i als del Bienni Progressista (1854-1856); hauria igualment d'explicar la Constitució de 1837, les reformes progressistes referides a la propietat i al règim jurídic de la propietat de la terra (desamortització de béns religiosos de 1836, dissolució del règim senyorial de 1836, de desvinculació de 1836, desamortització general de 1855) i la Llei General de Ferrocarrils de 1855, entre d'altres, com la Llei de Bancs, la d'arrendaments agraris i la de llibertat de preus de 1836.

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Descriviu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'50)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un quadre extret d'un llibre d'història (0'25 punts) on es reflexen els resultats de les eleccions legislatives del 16 de febrer de 1936 especificant les cinc circumscripcions catalanes de les dues grans candidatures (Front d'Esquerres i Front Català d'Ordre), amb expressió del tant per cent de vots i de diputats obtinguts per cada una d'elles (0'25 punts).

b) Contextualitzeu històricament les dades contingudes a la font, del 16 de febrer de 1936. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï les eleccions del 16 de febrer de 1936 en tant que les últimes de tipus legislatiu que es donaren durant la Segona República (1931-1936) amb el panorama polític dividit en dos blocs irreconciliables, abans de la Guerra Civil, i en destaquï la importància cabdal que tingueren després de la Revolució i els Fets d'Octubre de 1934 i en funció dels seus resultats ja que, en possibilitar l'accés al poder de les candidatures del Frente Popular, encaminaren sectors de la dreta i l'ultradreta i sectors de l'exèrcit cap a l'intent de cop d'Estat.

c) Comenteu les dades contingudes en la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat destaquï en la seva resposta l'ampli marge d'avantatge en el nombre de vots obtingut pel Front d'Esquerres a les dues circumscripcions de Barcelona, i, per contra, la distància menys gran a Lleida; cal comentar igualment la diferència de nombre de diputats obtinguts, que no es correspon amb la proporcionalitat dels vots en ser el sistema electoral de la República de tipus majoritari i no proporcional.

Pregunta 2

a) Expliqueu l'adveniment de la República a Catalunya, la Generalitat provisional i la seva actuació i el debat, aprovació i característiques de l'Estatut de 1932.

L'explicació de l'alumnat hauria de comprendre les eleccions d'abril de 1931 a Catalunya, l'establiment de la Generalitat provisional, l'elaboració i aprovació de l'Estatut de Núria (0'75 punts); seguidament, hauria de caracteritzar i explicar l'Estatut de 1932, fent referència a la definició de Catalunya en tant que regió autònoma, amb dues llengües oficials, manteniment de la Generalitat, creació del Parlament, algunes competències sobre tribunals de justícia, creació del Tribunal de Cassació, competències de la Generalitat sobre ordre públic i seguretat interior, possibilitat de crear centres d'ensenyament propis, sobre ret civil català, entre d'altres (0'75 punts).

b) Expliqueu les causes i desenvolupament dels Fets d'Octubre de 1934 i l'evolució de l'autonomia de Catalunya des d'aleshores fins al juliol de 1936. (1'50 punts)

L'explicació de l'alumnat hauria de referir-se a les causes, desenvolupament i conseqüències per a l'autonomia de Catalunya dels Fets d'Octubre de 1934. Entre les primeres caldria destacar el progressiu enrariment de la situació política arran de la victòria de les dretes en les eleccions espanyoles de novembre de 1933, el conflicte amb la Llei de Contracte de Conreu i l'accés de ministres de la CEDA al govern central. (0'75 punts). L'explicació del desenvolupament hauria d'incloure els Fets en sí, la proclamació del president Companys i el sufocament dels mateixos, així com l'explicació del que suposà la suspensió de l'Estatut, processament i empresonament del govern i posterior restabliment de l'Estatut i del govern arran de la victòria del Frente Popular i del Front d'Esquerres a les eleccions de febrer de 1936 (0'75 punts).